

Wetsvoorstel Tijdelijke maatregelen Covid 19

Keuze voor strafrechtelijke handhaving

Waarom is gekozen voor strafrechtelijke handhaving?

- De keuze voor strafrechtelijke handhaving van de wet is conform het geldende beleid over de keuze tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving. Dat beleid is neergelegd in de brief van de Ministers voor Rb en van JenV van 18 april 2019. De Kamer heeft dit beleid aanvaard. Bij die keuze is de volgende toets uitgevoerd:

Wat is de feitelijke pakkans?

- Het type overtreding is, in elk geval bij de veiligheidsafstandsnorm en de groepsvorming, een algemene gedragsnorm gericht op de gehele samenleving; de context is open.
- Potentiële overtreders behoren tot een onbepaalde groep individuen.
- Als gevolg van de open context is er geen sprake van gespecialiseerde handhaving.

Wat is de aard van de overtreding?

- Deze is gericht op bescherming van het algemene belang van de volksgezondheid, een mede door het strafrecht te beschermen algemeen belang.
- Normovertredingen bij de veiligheidsafstandsnorm en de groepsvorming vinden primair in de openbare ruimte plaats.

Wat is de aard en de zwaarte van de voorgenomen sanctie?

- Primair wordt gedacht aan de geldboete. Dat is niet doorslaggevend voor de keuze van het sanctiestelsel. Op overtreding van de huidige noodverordeningen (artikel 443 Sr) staat ook hechtenis, en daarmee ook de mogelijkheid van een taakstraf (artikel 9, tweede lid, Sr). Het is van belang dat die mogelijkheid behouden blijft voor veelvuldig of beroepsmatige recidive. Er is wel gekozen voor een lagere boetecategorie voor bepaalde overtredingen; art 443 kent deze differentiatie niet.

Zit er nog een generaal en speciaal preventief effect aan de voorgenomen sanctie?

- In algemene zin zal toepassing van het strafrecht mogelijk een generaal-preventief effect hebben. Bij speciaal-preventieve effecten zijn ook de persoon van de overtreder en mogelijk ook de omstandigheden van het geval van belang.

Wat zijn de financiële en organisatorische aspecten?

- Inning van bestuursrechtelijke boetes vergt een ingewikkelder traject en langduriger organisatorische voorbereiding dan inning van strafrechtelijke boetes. Hierbij is ook van belang dat het onderhavige wetsvoorstel op zeer korte termijn in werking moet treden en een tijdelijk karakter draagt.

Wat wordt het handhavingsbeleid?

- Het OM gaat primair uit van een informele bejegening van overtreders.
- Eerst een gesprek tussen handhaver en overtreder. Zorg dat de situatie van beëindigd wordt is belangrijker dan straffen. Daarmee wordt de volksgezondheid het meest gediend, het strafrechtelijk apparaat het minst belast, de burger niet onnodig hard bejegend en het draagvlak voor de norm het best verstrekt.
- Lukt dat niet, dan volgt een waarschuwing.
- Lukt dat ook niet, dan volgt een boete, die in beginsel zoveel mogelijk via een strafbeschikking wordt opgelegd. Overtreders kunnen in verzet bij de officier van justitie, en eventueel in tweede instantie naar de rechter.

Geen gevolgen voor verlening van VOG's

- De Ministers voor Rb stelt beleidsregels voor de VOG verlening op. Daarin zal worden neergelegd dat opgelegde boetes voor overtreding van de Twm Covid 19 niet van invloed zullen zijn bij de VOG-verlening. Een en ander is toegelicht in de MvT.

Geen dubbele strafbaarstellingen

- In het aangepaste wetsvoorstel zijn de zgn dubbele strafbaarstellingen geschrapt. Dat betekent dat alleen het openhouden van een café en het organiseren van een verboden evenement nog strafbaar zijn. Zie art 58h en 58i.